

УДК 37.015.3

DOI 10.18372/2786-5495.1.17792

Полухіна Марина

кандидат психологічних наук, головний спеціаліст,

Міністерство Внутрішніх Справ України,

м. Київ, Україна

Marisha-pol@ukr.net

Анпілогова Тетяна

старший викладач,

Національний авіаційний університет,

м. Київ, Україна

tetiana.anpilohova@npp.nau.edu.ua

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК КОМПОНЕНТ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

***Анотація.** У статті подано аналіз емоційного інтелекту як самостійної психологічної характеристики особистості та її вплив на когнітивні процеси людини. Доведено, що результати навчання студентів можна покращити, додавши до навчальної платформи емоційний компонент. Розкрито педагогічний підхід до організації процесу дистанційного навчання з використанням сайту Flippity, враховуючи емоції як важливого і невід'ємного компонента інтелектуального розвитку особистості. Емоційні обчислювальні технології визначають емоційний стан користувача.*

***Ключові слова:** емоційні обчислення, когнітивні процеси, емоційний інтелект, дистанційне навчання.*

***Annotation.** The article presents an analysis of emotional intelligence as an independent psychological characteristic of a person and its influence on human cognitive processes. It has been proven that student learning outcomes can be improved by adding an emotional component to the educational platform. The*

pedagogical approach to the organization of the distance learning process using the Flippity website is revealed, taking into account emotions as an important and integral component of the intellectual development of the individual.

Key words: *affective computing, cognitive processes, emotional intelligence, distance learning.*

Вступ. Постійно змінюючись, освіта залишається основним чинником еволюції людства. Сутність освіти - це сучасною українською мовою звучить «вісь» (стережень, принцип організації), «віта» - життя. Освіта це «вісь життя». Також це слово означає просвітлення (о-світа), захоплений світ знань.

Буремні часи сьогодення, що охоплені пандемією коронавірусу, війною тощо, зробили дистанційне навчання рятівною платформою для шкіл, навчальних закладів різних ступенів і пересічних громадян. Адже освіта розуміється як «конструктор» способу життя, який задає якусь соціокультурну модель поведінки, яка передбачає мобільність, гнучкість навичок, відповідальність, самостійність.

У зв'язку з цим дослідники звертають увагу на інтелектуальні можливості особистості за межами академічного інтелекту, виділяючи соціальний та емоційний інтелект як самостійні психологічні характеристики особистості. Якщо раніше вважалося, що емоції лише супроводжують когнітивні процеси людини, то сучасною психологією доведено той факт, що емоційні реакції часто передують раціональним.

Мета статті – розглянути емоційний інтелект як компонент дистанційного навчання.

Результати дослідження. Емоційність визнають ключовим фактором досягнення успіху особистістю, більш істотним, ніж інтелектуальні здібності. Психологи зазначають, що, якщо афективні та когнітивні процеси не злиті в гармонійній єдності, спостерігаються суттєві особистісні деформації: індивід стає невпевненим, несамостійним, напруженим, позбавленим уяви, схильний розраховувати на готові форми і правила.

Дж. Мейсар, Д. Карузо і П. Селовей розглядають емоційний інтелект на двох рівнях: як когнітивну здатність і як змішану модель когнітивних здібностей та особистісних характеристик. Вони визначають емоційний інтелект як здатність сприймати, викликати емоції, підвищувати ефективність мислення за допомогою емоцій, розуміти емоції та емоційні знання та рефлексивно регулювати емоції для емоційного та інтелектуального розвитку [1].

Емоційний інтелект репрезентує собою комбінацію 4-х здібностей.

1. Сприйняття, ідентифікація емоції (власних та інших людей), вираз емоцій. Являє собою здатність визначити емоції за фізичним станом, почуттям та думкам; визначити емоції інших людей через твори мистецтва, мова, звуки, зовнішній вигляд та поведінку; точно висловлювати емоції та потреби, пов'язані з даними почуттями; диференціювати справжні та помилкові вирази почуттів.

2. Фасилітація мислення – здатність викликати певну емоцію і потім контролювати її, тобто те, як емоції входять у когнітивну систему та змінюють когніції. Емоції звертають увагу на важливу інформацію; допомагають у міркуваннях та в пам'яті на почуття. Зміна настрою з оптимістичного на песимістичне дозволяє враховувати різні точки зору. Емоційні стани по-різному допомагають вирішенню проблем.

3. Розуміння емоцій – здатність розуміти складні емоції та емоційні переходи з однієї стадії на іншу, аналіз емоцій, використання емоційних знань. Розуміння емоцій є здатністю класифікувати емоції та розпізнавати зв'язки між словами та емоціями; інтерпретувати значення емоцій, що стосуються взаємовідносин; розуміти складні (амбівалентні) почуття; усвідомлювати переходи від однієї емоції до іншої

4. Управління своїми емоціями та почуттями інших людей. Це рефлексивна регуляція емоцій, необхідна для емоційного та інтелектуального розвитку, яка допомагає залишатися відкритим до позитивних і негативних почуттів; викликати емоції залежно від їхньої інформативності чи користі;

усвідомлювати емоції, визначати їх ясність, типовість, доцільність і т.д.; керувати своїми та чужими емоціями за допомогою стримування негативних почуттів і підвищення позитивних без спотворення інформації, що міститься в них.

Дослідження особистості має на меті вивчення того, що відрізняє одну людину від іншої, це залежить від кількісно визначених конкретних даних, які можна використовувати для розуміння того, якими є люди. Також детально описується зв'язок між особистістю та навчанням. Однією з моделей, яка широко використовується для картографування особистості, є модель великої п'ятірки. Велика п'ятірка параметрів: відкритість, сумлінність, екстраверсія, приємність і невротизм (OCEAN) The Big Five dimensions are Openness, Conscientiousness, Extraversion, Agreeableness, and Neuroticism (OCEAN) [2].

Результати навчання студентів можна покращити, додавши до навчальної платформи емоційний компонент. Також використання технології Affective Computing для захоплення емоцій може посилити це вдосконалення.

Емоційні обчислення (Affective computing) – це вивчення та розробка систем і пристроїв, які можуть розпізнавати, інтерпретувати, обробляти та симулювати вплив людини. Це міждисциплінарна сфера, що охоплює інформатику, психологію та когнітивні науки.

Емоційні обчислювальні технології визначають емоційний стан користувача (через датчики, мікрофон, камери та/або програмну логіку) і реагують, виконуючи певні, попередньо визначені функції продукту/послуги, такі як зміна вікторини або рекомендація набору відео відповідно до настрою здобувача знань. Наприклад, відеокамера може фіксувати вирази обличчя, пози тіла та жести, тоді як мікрофон може фіксувати мову [3].

Саме завдяки фіксуванню цих параметрів викладач відчуває, коли необхідно розрядити атмосферу онлайн заняття чергуванням різних видів діяльності, використанням гейміфікації, тощо.

На допомогу викладачеві може прийти *Flippity* – це безкоштовний веб-сайт, який дозволяє перетворювати електронні таблиці Google на інтерактивні

цифрові інструменти, дії та активності. Сайт пропонує широкий вибір готових шаблонів, які можна копіювати та налаштовувати. Flippity легко перетворює будь-яку електронну таблицю Google на флеш-картки, програму для створення значків, вікторину на правопис, гру на пам'ять, пошук слів тощо. Вчителі можуть використовувати Flippity для різних цілей: для презентації класу, для оцінювання окремих учнів або для того, щоб учні створювали власні твори) [4].

Висновки. Таким чином, творчість – одна з найскладніших конструктів у професійній діяльності педагога. Результати навчання студентів можна покращити, додавши до навчальної платформи емоційний компонент.

Доцільно застосовувати педагогічний підхід до організації процесу дистанційного навчання з використанням сайту Flippity, враховуючи емоції як важливий і невід'ємний компонент інтелектуального розвитку особистості.

Емоційні обчислювальні технології визначають емоційний стан користувача

Список використаних джерел

1. Mayer J.D. The intelligence of emotional intelligence. Intelligence / J.D. Mayer. NY., 1993. P. 433 - 442.
2. Faria A.R. Emotions in Online Learning. URL: https://www.researchgate.net/publication/315038834_Emotions_in_Online_Learning (last accessed 2023/05/15).
3. Affective computing. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Affective_computing (last accessed 2023/05/15).
4. Flippity - Google Sites. URL: <https://www.flippity.net/> (last accessed 2023/05/15).